

BANKSY

ONTMASKERD

BLOCKBUSTERS

Manon Berns

kluitman

It's time, people

Banksy

Het beeld op het omslag is een eigen samenstelling, en is niet gemaakt door Banksy.

Nur 283/W022101

Bisac JUV028000 / JUV003000

© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXI Tekst: Manon Berns

Vormgever omslag: Oranje Vormgevers

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

manonberns.nl
deblockbusters.nl
kluitman.nl

Bij KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

Betrapt

Waarom ren je dan niet harder?' Jimi kijkt Storm boos aan. 'Als we voetballen, ben je een stuk sneller.'

'Misschien had je me even moeten waarschuwen toen je die agent in de verte aan zag komen lopen,' verdedigt Storm zich. 'Dan was ik ook meteen gevluht.'

Achter zich hoort Storm de klok tikken. Normaal stoort hij zich aan klokken en wekkers die geluid maken. Hij wordt er nerveus van. Nu maakt het

ritmische geluid hem juist rustig. Met zijn vingers tikt hij mee op de tafel.

‘Kap daar eens mee,’ zegt Jimi. ‘De tijd gaat er niet sneller door, hoor.’

Storm kijkt over zijn schouder naar de klok. ‘We zitten al bijna een uur en drie kwartier in een kamer zonder raam.’

‘Dat doen ze expres,’ zegt Jimi. ‘Dat heeft Marrouan me verteld. Toen hij en Joep waren betrapt door de politie hebben ze bijna twee uur zitten wachten.’

‘Dat kwam omdat Joeps ouders hem niet wilden komen ophalen. Een nachtje in de cel was volgens hen de beste les.’ Storm klikt met zijn tong op het ritme van de klok.

‘De straf van mijn ouders is wel wat erger dan een nachtje op het politiebureau.’ Jimi zucht. ‘Mijn vader explodeert echt.’

Storm kijkt voor de zoveelste keer naar de poster aan de muur. *Wij zoeken jou! Kom werken bij de politie.* Een baan bij de politie kan hij wel vergeten nu hij is opgepakt. Weten jullie wel dat graffiti een vorm van vernieling is, had de agent bij hun aanhouding gezegd. Niet dat hij belangstelling heeft voor het werk van politieagent. Profvoetballer is de enige baan die Storm leuk lijkt, al weet hij zelf ook wel dat die kans heel klein is.

‘Denk je dat ze ons doorsturen naar Halt?’ vraagt Jimi. Hij peutert aan een groef in het tafelblad.

‘Joep en Marrouan moesten er wel heen, elke week,’ antwoordt Storm. ‘Ze werkten aan opdrachten om te leren waarom andere mensen last hebben van hun graffiti en ze verwijderden tags op de deur van een winkel.’

‘Volgens mijn moeder heb je er je hele leven last van als je een straf van Halt hebt gekregen.’ Jimi staart voor zich uit. ‘Je krijgt een kruisje achter je naam en dat verdwijnt nooit meer uit de computer,’ doet hij de hoge stem van zijn moeder na. Daarna zucht hij diep, legt zijn armen op de tafel en laat zijn hoofd erop rusten.

Op de gang klinken voetstappen. Snel gaat Jimi rechtop zitten. Storm schuift zijn stoel aan en kijkt gespannen naar de deur. Het geluid verdwijnt weer de gang in. Storm weet niet of hij opgelucht moet zijn. Nog drie minuten en dan wachten ze al twee uur. Hij moet inmiddels heel nodig naar de wc. In de hoek van de kamer staat op een tafeltje een toren van plastic bekertjes. Te klein. Naast de deur een prullenbak. Zou hij daarin durven te plassen als hij het echt niet meer op kan houden?

‘Jij hebt geluk met jouw ouders,’ zegt Jimi. ‘Die worden nooit echt boos. Die van mij wel. Misschien moet ik wel van voetbal af.’

Storm slaat een arm om Jimi heen en laat hem snel weer los. Zelf is hij inderdaad niet zo bang voor de reactie van zijn ouders. Ze zijn vast boos of ze doen in elk geval alsof. Zijn vader heeft hem al vaak gewaarschuwd: geen graffiti op eigendommen van andere mensen spuiten. Op de muren van de schuur, zijn eigen kamer of in de fietstunnel in het dorp vindt hij het verder prima. En dat zijn moeder nu zelf een muurschildering van Banksy in haar atelier aan het restaureren is, helpt ook wel mee. Banksy zette eerst ook alleen maar tags voordat hij muurschilderingen ging maken en daarmee wereldberoemd werd. Zijn moeder vraagt zelfs wel eens naar een foto van Storms tag en geeft dan tips hoe hij zijn handtekening nog mooier kan maken. Zij kwam ook met het idee om alleen de eerste letter van zijn naam te gebruiken. De letter S spuit Storm nu als een rode, opgeblazen ballon. Jimi noemt zichzelf Fader, in zwarte hoekige letters gespoten. Een heel coole tag, vindt Storm. 'Mijn ouders willen vast wel met die van jou praten,' probeert hij Jimi gerust te stellen.

'Dat heeft totaal geen zin,' mompelt Jimi.

Storm weet dat Jimi's ouders echt anti-graffiti zijn. Niet alleen op muren waar het verboden is, maar ook op plekken waar het van de politie wel mag. Dat komt vooral omdat ze niet willen dat Jimi omgaat

met de groep jongens die 'altijd op straat hangt en uit verveling muren bekladt'. Als Jimi uitlegt dat het een soort kunst is, moeten ze heel hard lachen. 'Kunst hoort in een museum, niet op straat,' is hun vaste antwoord.

'Ik heb dorst.' Jimi staat op en loopt naar de deur. 'Dit kunnen ze toch niet maken? We zitten hier al meer dan twee uur.'

'Ik moet naar de wc,' zegt Storm. 'Zullen we gewoon de gang in lopen?'

Jimi heeft zijn hand al op de deurkruk en kijkt Storm twijfelend aan.

Als ze stemmen in de gang horen, gaan ze gauw weer op hun stoel zitten.

De deur zwaait open en twee politieagenten lopen de verhoorkamer binnen. Storm heeft de kleine, molige agent met de donkere haren en het sikje wel eens op straat gezien. De oudere agent met een smal en lang gezicht kent hij niet. In een flits schiet een beeld uit een zwart-witfilmpje van de Dikke en de Dunne door zijn hoofd. Hij moet daar op YouTube altijd erg om lachen, maar nu houdt hij zijn lippen op elkaar. Aan iets anders denken!

De agenten gaan tegenover hen aan tafel zitten.

Storm staart naar het tafelblad. Hij durft de agenten niet aan te kijken en te vragen of hij naar de wc

mag. Achter zich hoort hij de klok tikken. Hij ademt diep in en kijkt de dikke agent aan als die naar hun namen vraagt.

‘Storm de Ruiter.’ Zijn stem trilt.

‘Jimi Roos.’

De dunne agent trekt een A4'tje uit de stapel papieren en legt het voor Storm en Jimi op tafel. ‘Jullie wel bekend, hè?’

Storm gluurde achter zijn blonde lok naar Jimi en probeert oogcontact met hem te zoeken, maar Jimi staart naar de kras in het tafelblad.

‘Wel of niet?’ vraagt de agent op strenge toon.

Storm knikt.

‘Jullie mogen ook gewoon praten, hoor,’ zegt de andere agent vriendelijk.

Storm slikt. ‘We kennen dat bushokje.’

De dunne agent legt zijn vinger op de zwarte tag die Jimi op het bushokje heeft gespoten. ‘En de graffiti óp het bushokje? Kennen jullie die ook?’

Jimi knikt. ‘Die is van mij.’

De agent verschuift zijn vinger naar een andere plek op het bushokje. ‘En deze?’

‘Van mij,’ antwoordt Storm aarzelend.

De agent leunt achterover in de stoel en slaat zijn armen over elkaar. ‘Mooi dom van jullie.’

‘Ik zie jullie wel eens bij het fietstunneltje,’ zegt

de dikke agent. 'Daar knijpen we een oogje dicht en laten jullie je gang gaan.'

'Maar hier niet!' De dunne agent slaat met zijn hand op het bushokje. 'Dit is openbaar bezit en vernieling van openbaar bezit is strafbaar.'

De andere agent kijkt Storm aan. 'Waarom spuiten jullie niet gewoon in het tunneltje?'

Omdat het spannend is natuurlijk en het een kick geeft om iets van jezelf ook op andere plekken in het dorp tegen te komen. In het fietstunneltje is zo veel graffiti, daar ziet niemand het meer. 'Ik weet het niet,' stamelt Storm. 'Gewoon.'

'Jullie kennen Stichting Halt?' vraagt de dunne agent.

Storm ziet Jimi schrikken.

'Omdat jullie nog geen twaalf jaar zijn, kan ik jullie helaas niet doorverwijzen.' De agent zet de bril op het puntje van zijn neus en kijkt eerst Storm en daarna Jimi recht in de ogen. 'Maar we houden jullie in de gaten vanaf nu. Ook als je nog geen twaalf jaar bent, kunnen we jullie een straf geven. Vergeet dat niet.'

Storm knikt. Naast hem mompelt Jimi iets onverstaanbaars.

'Ik neem aan dat dat betekent: we zullen het niet meer doen, meneer de agent?'

'Ja, meneer,' antwoordt Jimi.

‘Ik ook niet, meneer.’

De dikke agent legt de foto op de stapel. ‘We bewaren deze foto en jullie gegevens in ons archief. Zorg ervoor dat we ze niet meer tevoorschijn hoeven te halen.’ Hij schuift zijn stoel naar achteren en loopt naar de deur.

‘Jullie ouders zijn hier om jullie op te halen.’ De dunne agent stapt door de deur, die de dikke openhoudt. ‘Ik heb ze uitgebreid gesproken. Er staat jullie nog wat te wachten.’

Jimi loopt met gebogen hoofd achter de agenten aan. Als Storm opstaat, voelt hij dat de zitting van zijn stoel een beetje nat is. Vlug knoopt hij zijn jas om zijn middel.

Graffiti

Storm schudt de spuitbus heen en weer, houdt hem schuin en test de kleur op een oude krant. Behalve een laatste restje gas komt er niets uit. Hij weet zeker dat hij nog ergens roze verf moet hebben. Na zijn laatste tag in het tunneltje had hij zwart en roze over, paars was op. De kleuren deden het goed samen, maar nu is hij benieuwd hoe roze met rood combineert. Hij zet de lege spuitbus op een aparte plank en zoekt tussen de volle bussen naar een roze. 'Heb jij toevallig spuitbussen weggegooid?' vraagt hij aan Lara.

Ze schudt haar hoofd en werkt aan de tafel verder aan haar boekbespreking. Vorige maand hebben ze een paar oude meubels uit het restauratieatelier van Storms moeder gekregen. De spullen pasten niet door het gat in de heg tussen hun huizen en daarom sjouwden ze alles over de grindpaden naar het Blockbusters-clubhuis in de achtertuin van de familie Roos. Hun werkhoek ziet er nu heel professioneel uit, met drie bureaustoelen rondom een grote tafel. Na school maken ze hier samen huiswerk.

‘Waren jouw ouders ook zo boos?’ vraagt Lara. ‘Papa heeft Jimi kamerarrest gegeven. Behalve naar school mag hij nergens heen deze week. Ook niet naar de voetbaltraining.’

Aan de toon in Lara’s stem hoort Storm dat ze het zielig vindt voor haar tweelingbroer. ‘Bij mij thuis was het ook niet echt gezellig,’ antwoordt Storm. ‘Misschien mag ik niet met oom Harrie mee naar Londen volgend weekend. En jullie dus ook niet.’

‘Maar de tickets voor de boot zijn al gekocht en we hebben een dag vrij van school gekregen.’ Lara slaat haar boek dicht en draait haar bureaustoel naar het midden van hun clubhuis. ‘Dat kunnen je ouders toch niet maken?’

‘Dat zei ik ook.’ Storm gaat naast Lara aan de tafel zitten. Hij zet zijn ellebogen op het tafelblad en

ondersteunt met zijn handen zijn hoofd. Hij staart naar de bomen in de tuin en zucht. 'Mijn ouders zeggen dat ik het niet kan maken om mijn tag op een bushokje van de gemeente te spuiten. Ze waren echt pissig.'

'Ik heb jouw ouders nog nooit kwaad gezien.' Lara draait haar stoel bij en kijkt ook naar buiten. 'Niet zoals die van ons in elk geval.'

'Vooral mijn moeder raakte niet uitgepraat over vandalisme en vernieling,' zegt Storm. 'Volgens haar lijken we op Stoffel die overal tegenaan plast om zijn territorium af te bakenen. Alleen is het spoor dat wij achterlaten onuitwisbaar.'

'Daar heeft ze toch ook gelijk in.' Lara kijkt Storm fel aan. 'Ik vind het zo stom wat jullie doen. Door het hele dorp je naam spuiten. Waar slaat dat nou op?'

'Het is gewoon spannend,' zegt Storm. 'Maar dat snapt mijn moeder niet. Terwijl ze zelf een muurschildering van Banksy restaureert.'

'Banksy?' vraagt Lara. 'Wie is dat?'

'Een wereldberoemde straatkunstenaar. Die ken je echt wel!' Storm zoekt in zijn telefoon en laat Lara een foto zien van een meisje dat een touwtje vasthoudt met daaraan een hartvormige ballon.

'O, is dat die mysterieuze kunstenaar van wie niemand weet wie hij is?' vraagt Lara. 'Daar heb ik wel van gehoord, ja.'

Storm knikt. 'Onbekend en toch wereldberoemd.'

Lara kijkt naar de volgespoten muren van het clubhuis. Van vloer tot plafond schreeuwen de letters je tegemoet. Zelfs de deur en de bank hebben Storm en Jimi volgespoten met zwart omlijnde en uitbundig ingekleurde woorden. 'Banksy's muurschilderingen kun je toch niet vergelijken met dat geklieder van jullie!'

'Het is allebei straatkunst,' verdedigt Storm zijn graffiti.

'Volgens mij zijn jullie met je graffiti alleen maar bezig om je eigen naam op zo veel mogelijk plekken achter te laten.' Lara kijkt ondertussen op haar telefoon. 'Het gaat nergens over. Ja, over jullie zelf. En daarom vind ik het stom.'

'Vind je Banksy dan ook stom?' Storm kijkt haar uitdagend aan.

Lara lacht om een berichtje op haar telefoon. 'Een selfie van Juul.'

Juuls ogen kijken vrolijk in de camera. Storm vindt het fijn om haar te zien, maar waarom stuurt ze hem geen foto? Toen ze in de kerstvakantie in Nederland logeerde, waren ze heel blij om elkaar te zien. Ze had voor Storm zelfs een ingelijste foto van hun tweetjes op de Eiffeltoren onder de kerstboom gelegd. Maar na een paar dagen trokken Juul en Lara steeds meer met

elkaar op. Ze zaten lang op Lara's kamer te kletsen en gingen samen naar de stad om kleren te kopen. Nu voelt Storm zich weer net zoals toen. Buitengesloten.

'Waarom draagt ze een groene lap voor haar mond?' vraagt Storm. Hij hoopt dat zijn stem normaal klinkt, want hij wil niet dat Lara hoort dat hij een beetje jaloers is.

'Ze doet volgende week mee aan de grote klimaatmars voor scholieren,' antwoordt Lara. 'En dat is een bandana. Iedereen draagt er een, uit protest tegen de luchtvervuiling.'

Storm staat op en loopt naar de kast met spuitbussen. Juul heeft hém niets verteld over een klimaatmars in Parijs.

'In Den Haag is binnenkort ook een klimaatmars,' zegt Lara. 'Maar ik mag van mijn ouders niet meedoen.'

Op de zijkant van de kast spuit Storm zo hoog mogelijk een rood hart. Eerst de omtrek, daarna kleurt hij het hart helemaal rood. Met een zwarte spuitbus trekt hij een dun, kronkelend lijntje naar beneden.

'Daar ging de ruzie met mijn ouders gister óók over,' hoort hij Lara verder praten.

Storm zet de spuitbussen op de plank en kijkt naar zijn ballon. Zo voelt hij zich. Alsof Juul wegvliegt.

Toen ze elkaar net kenden, stuurden ze de hele dag berichtjes. Over hoe saai het op school was, hoeveel huiswerk ze hadden, de Blockbusters-opdrachten, de doelpunten die Storm maakte en welke beroemde gasten er in het hotel van Juuls ouders logeerden. Later stuurden ze elkaar ook hartjes en dat soort dingen. Maar de laatste tijd wist Storm niet zo goed waarover hij moest schrijven. En Juul stuurde ook minder vaak een berichtje.

‘Dat vind ik dus wel mooi!’

Hij heeft nu pas door dat Lara achter hem staat.

‘Waarom wil je meelopen in de klimaatmars?’ vraagt Storm snel, om te voorkomen dat Lara iets over het hart vraagt.

‘Omdat ik vind dat we heel slecht voor de natuur zorgen.’ Lara veegt met een oude doek rode verf van de vloer, die uit het hart naar beneden gedropen is. ‘Als we zo doorgaan, maken we de hele aarde kapot. En daar krijgen wij later last van.’

‘Vindt Juul dat ook?’ vraagt Storm.

‘Ze is heel veel met het milieu bezig,’ antwoordt Lara. ‘Ze eet geen vlees meer en koopt alleen maar tweedehandskleding. Dat is beter voor je voetafdruk op aarde, zegt ze.’

Dat ze met kerst geen kalkoen at, was Storm wel opgevallen. Maar ze had hem niet verteld waarom en

Storm had er ook niet naar gevraagd. 'Je voetafdruk. Wat is dat ook alweer?'

'De ruimte die je inneemt op aarde,' legt Lara uit. 'Die hangt af van wat je eet, drinkt en koopt, want dat moet allemaal verbouwd of gemaakt worden. En dat neemt ruimte in.'

'O ja, dat hebben we in de klas een keer uitgerekend,' zegt Storm.

Lara knikt. 'Toen legde de meester uit dat onze voetafdruk veel te groot is. Als alle mensen dezelfde voetafdruk als de gemiddelde Nederlander zouden hebben, dan hebben we bijna drie planeten nodig om allemaal te kunnen leven.'

'Waarom mag je van je ouders eigenlijk niet meelopen in de klimaatmars?' vraagt Storm.

'Ik moet eerst maar eens laten zién dat ik voor een schonere wereld ben. Volgens hen verslind ik kleding en spullen. En laat ik overal het licht branden.' Lara smijt de doek in de hoek van het clubhuis. 'Maar als ik mezelf met de meiden in mijn klas vergelijk, valt het best mee.'

'Wat een zeurpieten.' Storm laat zich op de leren bank vallen. 'Zeuren over graffiti, zeuren over kleding en spullen. Waarom laten ze jullie niet wat meer met rust?'

'Ik vind het zo irritant als mijn ouders zeggen dat

een beter milieu bij jezelf begint.' Lara gaat naast hem zitten. 'Maar ik weet natuurlijk ook wel dat ze gelijk hebben.'

'Vind je dat echt?' vraagt Storm.

'Ik ben het met ze eens dat je niet kunt gaan spijbelen voor een klimaatmars als je wel telkens kleding blijft kopen,' legt Lara uit.

Storm knikt.

'Maar je kunt een klimaatmars ook zien als een nieuw begin. Zo legt Juul het uit.' Lara krabt met haar nagel rode verf van haar hand. 'Vanaf nu ga ik beter letten op wat ik koop. En als alle leerlingen die meelopen dat doen, maakt dat een groot verschil.'

'Maar je kunt toch gewoon meedoen aan die klimaatmars, ook als je ouders het niet goedvinden,' zegt Storm.

'Dat durf ik niet.' Lara schudt haar hoofd. 'Echt niet. Jij en Jimi zouden dat wel durven, maar ik niet.'

'Dan moet je dus toch maar bij jezelf beginnen,' praat Storm Lara's moeder na.

Lara zucht.

'Bomen planten. Geen vlees eten. Niet vliegen,' somt Storm op. 'Koud douchen.'

'Ik heb nog nooit gevlogen,' moppert Lara.

'Geen boterhamzakjes mee naar school,' gaat Storm door.

‘Geen spuitbussen meer gebruiken.’ Lara geeft Storm een stomp in zijn zij en begint te lachen.

Storm kijkt naar de kast vol spuitbussen en lacht met Lara mee.

‘Geen rietjes,’ bedenkt Lara.

‘Nooit meer kauwgom.’ Storm kijkt heel bedroefd.

‘Fietsbanden van hout,’ verzint Lara. ‘Je eigen bord meenemen naar de snackbar!’

Storm ziet zichzelf al over straat lopen met een gebloemd bord uit het servies van zijn moeder. Hij valt bijna van de bank van het lachen. ‘Lopend naar mijn opa in Parijs,’ overtroeft hij Lara.

‘Zo’n klimaatmars maakt het tenminste nog een beetje leuk,’ zegt Lara. ‘Juil is er elke dag met haar vriendengroep mee bezig. En steeds meer kinderen doen mee.’

Storm kijkt naar de opstijgende ballon. Het vervelende gevoel is weer terug. Vanavond gaat hij Juul bellen en haar alles vragen over de mars.

‘Ik vind hem echt mooi.’ Lara wijst naar de ballon. ‘Veel beter dan al die rare letters.’

‘Echt?’

Lara knikt. ‘Dat komt omdat die ballon een verhaal vertelt.’

‘Hoe bedoel je?’ vraagt Storm. Zou Lara doorhebben dat hij het jammer vindt dat hij minder contact

met Juul heeft? Met een schuin oog kijkt hij haar onderzoekend aan.

‘Dat meisje heeft een mooie ballon en die wil ze niet kwijtraken,’ antwoordt Lara. ‘Banksy heeft iets te vertellen in zijn muurschildering en daarom vindt iedereen hem zo goed.’

Storm staart naar het rode hart. Lara kan het altijd zo mooi uitleggen. En ze heeft gelijk dat die graffiti-letters nergens over gaan.

Ineens springt hij van de bank. ‘Ik weet hoe we toch kunnen demonstreren zonder aan de klimaatmars mee te doen!’